אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תשסח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד ניסן תרע"ו - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

בפסח היו מבקרים רבים. באחרון של פסח דרש הרב קוק בחברת הצעירים 'סיני' על 'השבת לב אבות על בנים': היסוד החברתי גובר אצל הצעירים, והיסוד האצילי (מחשבת הקודש) אצל האבות. כשהם נפרדים, האצילי נעשה לקוי והחברתי 'מתהפך לזוועה'. גילוי אליהו בנוי על חיבור שני היסודות. הרב קוק מבקש מהרצי"ה לכתוב למשפחה.

עיקרי הדברים

- דרשה ב'סיני'.
- יסוד חברתי ויסוד אצילי.
- השבת לב אבות על בנים.

נוסח האגרת

ב"ה[1], כ"ד ניסן תרע"ו[2].

בני חביבי שליט"א[3], שמחתנו במכתביך היקרים, אשר הגיעונו במשך ימי החג הקדוש העבר. תל"י[4] על החוה"ש[5] אשר עמנו. ימי הרגל עברו כראוי, ב"ה, כמובן בהטרדה מכמה מבקרים, צמאי שמיעה, הנמצאים ב"ה בהמון רב בעיר הכרכית הזאת.

והננו עומדים ומצפים לתשועת ד' לשמע ממך מכל פרטי ענינך לטובה, וביחוד למילוי הבטחתך להציג לפני את דבריך שאמרת בבזל ומכל אשר תשער שישמחו את רוחנו.

ישר כחך על אשר תכתוב למשפחתנו שיחי'[6]. הזדרז נא בזה לשמח את הזקנים ואת הצעירים בדבריך היקרים, ובהודיעך להם משלומנו ב"ה. נקוה לשמו יתי'[7] שומר ישראל, שיגונן עלינו ועל כל זרע קדשו מהפרעת האורחים הטסים וכציפרים עפות על עמו יגונן.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תרע"ו - השנה תרע"ו (1915/1916)
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 תל"י - תודה לא-ל יתברך
5 החוה"ש - החיים והשלום
6 שיחי' - שיחיו
7 יתי' - יתברך

באהבה רבה תדרש נא לשלו'[8] אהובינו בעל הבית הרה"ג[9] הד"ר[10] שליט"א ומשפחתו היקרה ואהובנו הרה"ח[11] הד"ר הרץ שי'[12] וכא"ל[13]. ברוכים יהיו לד' על כל הטובה וההתקרבות הנאמנה אשר יעשו עמך.

דרשתי באחרון של פסח בחברת "סיני" של הצעירים פה על דבר התוכן של השבת לב אבות ע"ב[14] ול"ב ע"א[15], שהיסוד החברותי מתגבר תדיר בדור הצעיר, וממנו יונקים האידיאלים הרוחניים העליונים את לשדם, והיסוד האצילי מתגבר בהאבות. האליליים, שלא היו מכירים את היסוד האצילי, היו מחזיקים את האדם למעלה מחמישים לפחות-המדות, מפני ההתחלשות של היסוד החברותי שבתוכנו, ולא הכירו שתכונה זו באה מפני ההתגברות של היסוד האצילי, אומץ מחשבת הקודש, שכל החברתיות מבוססה באמת רק עליו. אבל העולם נתון במצרים הללו של התפרדות שבין עולם האבות לעולם הבנים, והיסוד האצילי כשהיסודות החברותיים נטלים ממנו נעשה לקוי, ולא יצלח לאבן פינה למוסד החיים אפילו הרוחניים, והיסוד החברותי בהנטל ממנו לח האצילות מתהפך הוא לזעוה. כל היסוד של קיווי הגילוי האליהויי, בכל ימיו ונהריו, בנוי הוא על אותה התעצומה של התחברותם של שני היסודות הללו, החברותי והאצילי, לבות האבות והבנים, שכשנפתחים השערים איך לטייל מהיכל להיכל, בעולמות הנפרדים והנראים כמנוגדים הללו, מתמלא העולם כולו אורה, וברכת השלו'[16] הולכת ומתפשטת בעולם, ובתוכיות הנשמות מתחילים מבועים להתגלות, שבהם הרויה האצילית השמימית והחברותית הארצית מתמזגים ברב מילוי ועידון, תורת משה הולכת ונזכרת בחוקיה ומשפטיה לכל ישראל, והארץ מוצלת מההחרמה הנוראה, אשר פירודי היסודות הללו גורמים לה, ואליהו הנביא הולך ומופיע לפני בא יום ד' להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

כמדומה ששאלתני ע"ד[17] הבשר, ולא אדע צדדי ספיקותיך. הודיעני נא בפירוט. הבאת בכתובים עם ידידנו הר"ז[18] פינס שי' בד"ת[19]?

בצפית ישועה וברכה וכ"ט[20] הנני חותם בעז יקרת חבת קודש, אביך,

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

8 לשלו' - לשלום
9 הרה"ג - הרב הגאון
10 הד"ר - הדוקטור
11 הרה"ח - הרב החסיד
12 שי' - שיחיה
13 וכא"ל - וכל אשר לו
14 ע"ב - עמוד ב
15 ע"א - עמוד א
16 השלו' - השלום
17 ע"ד - על דבר
18 הר"ז - הרב רבי שם שמתחיל באות ז (כגון זאב / זלמן / זכריה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
19 בד"ת - בדברי תורה
20 וכ"ט - וכל טוב